

Energistyrelsen

Høringsnotat vedrørende ekstern høring af hovedrapport og sektornotater mv. for Klimastatus og fremskrivning 2023 (KF23)

Kontor/afdeling
Systemanalyse

Dato
03-11-2023

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Generelle/tværgående bemærkninger til KF23-materialet	3
KF23 hovedrapporten	11
KF23 sektornotater	14
Sektornotat 3A Husholdninger, 5A Serviceerhverv og 6A Fremstilling og bygge-anlægssektoren	14
Sektornotat 4A og 4B: Transportsektoren	15
Sektornotat 7A, 7B og 7C: Produktion af olie, gas og VE-brændsler....	22
Sektornotat 8A og 8B: El og fjernvarme	27
Sektornotat 9A og 9B: Affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)	31
Sektornotat 10A, 10B, 10C og 10D: Landbrug, landbrugsarealer, skove, gartneri og fiskeri	36
Sektornotat 11A og 11B: Danmarks EU-forpligtelser	40

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Indledning

Energistyrelsen offentliggjorde høringsversionen af hovedrapporten og en række dataark for klimastatus og –fremskrivning 2023 (KF23) den 28. april og KF23 sektornotaterne blev offentliggjort den 23. maj. Der blev afholdt offentligt høringsmøde den 1. juni og i perioden 28. april til 6. juni har det været muligt at afgive bemærkninger til KF23-materialet.

Følgende respondenter har afgivet hørings svar:

- Biogas Danmark
- Brancheforeningen Cirkulær
- Concito
- Dansk Erhverv
- Dansk Fjernvarme
- DI
- Danske Rederier
- Drivkraft Danmark
- Green Power Denmark
- Landbrug & Fødevarer

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet værdsætter den positive modtagelse af KF23 og de rosende høringsbemærkninger. Dette notat samler holdningstilkendegivelserne fra høringsbemærkningerne. Det betyder, at indledende og afsluttende høflighedsfraser herunder generelt ros ikke fremgår af notatet men det kan genfindes i hørings svarene, som findes i deres fulde længde på Energistyrelsens [KF-hjemmeside](#).

Indeværende notat organiserer hørings svarene ift. hvor i KF23-materialet emnet primært er behandlet (dvs. hovedrapport, sektornotater) og inkluderer Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets kommentarer til hvert svar. Hørings svar, der er af mere generel eller tværgående karakter, er samlet i første afsnit. Bemærk også at der på Energistyrelsens [KF23-hjemmeside](#) er et særskilt høringsnotat vedr. forudsætningerne for KF23.

Som en del af klimalovens årshjul skal Klimarådet kommentere på Klimafremskrivningen. Klimarådets kommentering på KF23 blev offentliggjort d. 14. juni, og indgår ikke i dette høringsnotat men kan tilgås fra Energistyrelsens hjemmeside.

I forbindelse med offentliggørelse af dette høringsnotat offentliggøres også opdaterede versioner af de dele af KF23-materialet, som det i løbet af høringsperioden har vist sig bør opdateres. For en oversigt over de opdateringer, der er foretaget i KF23-materialet siden offentliggørelsen se notat på Energistyrelsens [KF23-hjemmesiden](#) *KF23: Oversigt over rettelser, opdateringer og supplerende data*.

Generelle/tværgående bemærkninger til KF23-materialet

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p>Dansk Fjernvarme bemærker, at der er større ændringer i forudsætningerne ift. KF22 pga. energikrisen, forsyningskrisen, krigen i Ukraine mv. og derfor ser vi ind i store usikkerheder mht. fremtidige energi- og elpriser, udbygning med sol og vind, PtX og overskudsvarme generelt, samt udfasning af kraftvarmeanheder. Hertil kommer de aktuelle udfordringer med at konvertere gasområder til fjernvarme hurtigst muligt. Disse forhold bør derfor nærmere beskrives i KF23.</p>	<p>Dansk Fjernvarme</p>	<p>Udviklingen på energimarkedene bidrager til en øget usikkerhed i fremskrivningen og det er søgt at belyse udvalgte usikkerhedselementer gennem partielle følsomhedsberegninger for de pågældende sektorer. Til KF23 er der således bl.a. gennemført følsomhedsberegninger ift. udbygning med havvind, kapacitetstilpasning for affaldsforbrænding og ændret drift for PtX-anlæg (jf. sektornotat (jf. KF23 sektornotat 8A og 9A). I den forbindelse er det værd at bemærke, at hovedfokus for klimafremskrivningen er udviklingen i udledningerne. På grund af den meget høje VE-andel i produktionen af el- og fjernvarme gælder usikkerheden i fremskrivningen af denne sektor i mindre grad sektorens fremtidige udledninger, men derimod i hvilket omfang og tempo sektoren vil kunne bidrage til omstillingen i andre sektorer. Ift. konvertering af gasområder til fjernvarme er det forventningen, at der til KF24 vil der blive gået dybere ind i de kommende kommunale varmeplaner.</p>

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p>Green Power Denmark vil gerne takke for muligheden for at kommentere på Energistyrelsens årlige energi-og klima, <i>Klimastatus- og fremskrivning 2023 ('KF23')</i>.</p> <p>Green Power Danmarks indstilling til Klimastatus- og fremskrivning er særdeles positiv. Vi vurderer, at produktet er af høj kvalitet - også sammenlignet internationalt. Vi sætter stor pris på at Energistyrelsen arbejder løbende videreudvikle produktet på omfang, detaljeringsniveau og metoder samt materiale, der ligges på hjemmesiden. Det understøtter en bredere anvendelse af fremskrivningens output og det gør, at den løbende politikudvikling, nye forslag og anbefalinger til myndigheder og politikere bliver lavet på et atter skarpere vidensgrundlag. I sidste ende fører det kort fortalt til bedre vidensgrundlag og dermed <i>bedre politik</i>.</p> <p>Danmark har nogle af verdens mest ambitiøse klimamål indenfor den tidsramme, vi opererer i. Det gør et troværdigt, transparent og bundsolidt planlægningsværktøj til et uvurderligt vigtigt redskab i dansk klimapolitik. Derfor vil Green Power Denmark gerne rose Energistyrelsen. For det er <i>Klimastatus og -fremskrivning</i>. Fra Basisfremskrivningen til Klimastatus og -fremskrivning er der sket et enormt ryk. KF gør det muligt at danne sig et klart overblik over Danmarks samlede drivhusregnskab □ en ellers meget kompleks størrelse for ikke-specialister.</p> <p>Green Power Denmark er tilfredse med at Energistyrelsen udgiver næsten 30 sektorspecifikke notater, der beskriver detaljer om resultaterne, metoderne og forudsætningerne. Det gør det muligt for brugere af KF at forstå forudsætningerne og datagrundlaget i dybden. For eksempel er der to særskilte kapitler dedikeret til <i>Datacentre</i> og <i>Cementproduktion</i>. Det er underbrancher, der førhen vil være gemt i langt større kategorier.</p>	Green Power Denmark	Den positive modtagelse af KF23 værdsættes og tages til efterretning.

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p>Vi vil også gerne anerkende Energistyrelsen har fornyet sine forudsætningerne på EU elmarkedet på baggrund. Green Power Denmark finder det rigtig positivt, at ENTSO-E's National Trends scenarie er droppet til fordel for de mere klimaambitiøse scenarier i TYNDP i <i>Klimastatus- og fremskrivning 2023</i>. Det har været et punkt Green Power Denmark mfl. har pointeret i tidligere høringer, da vi mener, at Danmarks klimapolitik skal vurderes i forhold til en international virkelighed som udvikler sig i en grøn retning (TYNDP) og ikke er frozen policy (National Trends).</p> <p>Samtidig har Energistyrelsen også fornyet og videreudviklet deres modelværktøjer f.eks. indenfor Transportområdet på baggrund af ny forskning. Der er sket en række ændringer til forudsætninger, modeller og antagelser mv., som har løftet KF23 til det høj kvalitetsprodukt, som det er blevet i dag.</p>		
<p>Usikkerheder forbundet til brændsels- og elpris</p> <p>Med den aktuelle volatilitet på energimarkederne vurderer Dansk Erhverv, at fremskrivningen i højere grad kunne beskæftige sig med de usikkerheder, der er for fremskrivningen af brændsels- og elpriser.</p> <p>Udsving i både de løbende spot- og futurepriser bevirker, at usikkerheden i fremskrivningen for en lang række forhold relateret til udfasning af fossile brændstoffer og elektrificering bliver påvirket. Dansk Erhverv så derfor gerne, at Energistyrelsen i højere grad beskæftigede sig med forskellige scenarier for udviklingen af brændsels- og elpriser, og derigennem belyste, hvad forskellige prisniveauer ville have af konsekvenser.</p> <p>Dette gør sig endvidere gældende for CO₂-kvoteprisen, som også er volatil og både påvirkes af udefrakommende markeds- og politiske forhold. Derfor kan der med fordel udarbejdes forskellige scenarier for udviklingen CO₂-kvoteprisen.</p>	Dansk Erhverv	Ønsket om at belyse usikkerhederne fsva. brændsels-, el- og CO ₂ -kvotepriser noteres. Fremskrivning af disse priser er forbundet med betydelig usikkerhed, og denne usikkerhed er ikke blevet mindre med den aktuelle volatilitet på energimarkederne. Der er igangsat et arbejde med henblik på at kunne styrke fremskrivningerne på dette punkt.

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p>Fremskrivning mod 2040</p> <p>Dansk Erhverv finder det positivt, at Klimafremskrivningen går til 2035. Dog vil Dansk Erhverv opfordre til, at der fremadrettet laves en fremskrivning, der går helt til 2040. Det skal ses i lyset af, at der på europæisk plan nu bliver igangsat et arbejde med at fastsætte et 2040-reduktionsmål, hvorfor et konsolideret bud på de danske udledninger i 2040 er vigtigt. Hertil kommer, at fremrykningen af det danske mål om klimaneutralitet til 2045 understreger, at der er behov for viden om den danske reduktionssti frem mod 2045.</p>		<p>Ønsket om en længere fremskrivningsperiode tages til efterretning. Der er dog en afvejning ift. længden af fremskrivningsperioden, idet usikkerheden stiger jo længere frem i tid, der fremskrives</p>
<p>Biogas Danmark står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående bemærkninger og skal i øvrigt opfordre Energistyrelsen til at overveje en mere og tidligere inddragende proces fremadrettet i forbindelse med udarbejdelsen af klimastatus og -fremskrivningerne.</p> <p>Det er Biogas Danmarks klare opfattelse, at grundet de hastigt ændrede markedsbetingelser for grøn gas i såvel Danmark som i de lande vi udveksler gas med, vil en inddragende dialog give et langt bedre grundlag for udarbejdelsen af denne vigtige publikation end det er muligt med denne meget korte høringsproces.</p> <p>Der er i høringsnotatet en markant mangel på betragtninger om markedsudviklingen i vores nabolande der ikke blot efterspørger understøttet biogas fra nettet, men endnu mere væsentligt for klimaberegningerne er der en kæmpe efterspørgsel efter flydende biogas, der skal transporteres til Tyskland på lastbiler for at opfylde det tyske CO2e-fortrængningskrav, som er markant højere end det danske og med låg over de fødevarebaserede biobrændstoffer</p> <p>De første 3 af flere forflydningsanlæg er under opførelse på eksisterende anlæg og idriftsættes i 2023. Klimaeffekten herfra vil derfor havne i Tyskland hvor det erstatter diesel.</p>	<p>Biogas Danmark</p>	<p>Ønsket om en tidligere og øget inddragelse noteres. Det er besluttet at øge inddragelsen af eksterne ved at afholde et ekspertmøde mellem de to høringer hvor bl.a. forudsætninger gennemgås.</p> <p>Det bemærkes, at der på nuværende tidspunkt ikke er vedtaget danske rammevilkår, som understøtter udviklingen i forflydningsanlæg, eller forelægger data som kan underbygge den. Udbygningen med forflydningsanlæg forventes dog genbesøgt til KF24.</p>

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p><i>DI takker for muligheden for at kommentere på Klimastatus og -fremskrivning 2023. Materialet er struktureret og giver en god fremstilling af de forskellige forudsætninger, sektorfremskrivinger og de dertilhørende usikkerheder. Høringsmødet var ligeledes med til at give et godt overblik.</i></p> <p>1. Kommentarer til usikkerheder og følsomhedsanalyser DI anser Energistyrelsens fokus på usikkerheder og følsomheds-beregninger i materialet som værende positivt særligt i lyset af invasionen af Ukraine og Covid-pandemien, som kun har øget usikkerheden. DI mener ligesom Energistyrelsen, at en fremskrivning er et godt redskab, men man skal passe på, at der ikke sættes to streger under resultaterne i fremskrivningen. Danmark skal fortsat finde klimaforbedrende løsninger, særligt hvis dele af den vedtagne politik ikke medfører de reduktioner, der forventes.</p> <p>2. Kommentarer til kvoteprisen DI bakker op om den opjustering af forventningen til EU's CO2-kvotepris, der indgår i KF23, idet Energistyrelsens forventning dermed benytter det mest opdaterede data for den europæiske kvotepris. Fremskrivningen afspejler dermed i højere grad det faktiske nuværende prisniveau. ...</p> <p>6. Kommentar til energieffektivisering DI opfordrer Energistyrelsen til at passe på med at begrænse begrebet energieffektivisering til energibesparende tiltag. Energieffektivisering indebærer naturligvis energibesparende tiltag, men omhandler også fleksibelt energiforbrug (brug energien på de rigtige tidspunkter og når den er billigst), elektrificering, der hvor det er muligt og giver mening, samt sektorintegration (f.eks. udnyttelse af overskudsvarme).</p>	DI	<p>Den positive modtagelse af KF23 værdsættes og tages til efterretning.</p> <p>Opbakningen til den opjusterede kvotepris er taget til efterretning.</p> <p>Det anerkendes, at effektiviseringer består af mere end energibesparende tiltag. Fx modelleres husholdningers varmeforbrug ved både 1) energibesparelser (fx isolering og nye vinduer) og 2) energieffektivisering som følger af investering i nye mere energieffektive varmeteknologier (herunder konvertering til varmepumpe).</p> <p>Der kan dog også som DI påpeger være et potentiale for at reducere det samlede danske bruttoenergiforbrug via af et mere fleksibelt energiforbrug.</p> <p>I KF indgår der ikke en vurdering af denne effekt, men det er et interessant emne. Såfremt DI har kendskab til analyser der belyser potentialet for at reducere bruttoenergiforbruget via fleksibelt el-forbrug indgår Energistyrelsen meget gerne i en nærmere dialog.</p>

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p>Landbrug & Fødevarer bakker op om Energistyrelsens arbejde for kontinuerligt at forfine og videreudvikle fremskrivningens detaljeringsgrad, metoder og transparens. Det muliggør bredere anvendelse af rapportens resultater og skaber grundlag for en bedre debat. Der er en række forhold, hvoraf nogle også gjorde sig gældende i rapporten af sidste år, som Landbrug & Fødevarer vil opfordre til bliver ændret.</p> <p>Drivhusgasreduktion vedtaget i Landbrugsaftalen ikke medregnet</p> <p>I KF23 opereres der ud fra et frozen policy scenarie, som indebærer, at udviklingen er betinget af fravær af nye politiske tiltag på klima- og energiområdet foruden dem, som Folketinget eller EU har besluttet før 1. januar 2023, eller som følger af bindende aftaler. Dermed tjener fremskrivningen til en vurdering af, i hvilket omfang Danmarks klima- og energimålsætninger og -forpligtelser forventes opfyldt inden for rammerne af aftalt regulering. Landbrug & Fødevarer undres derfor over, at betydelige dele af de forventede klimaeffekter i <i>Aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug af 4. oktober 2021</i> (herefter Landbrugsaftalen) fortsat ikke medregnes.</p> <p>Når man har indgået aftale om en række tiltag, der forventes at reducere klimaeffekten på landbrugsområdet, bør samtlige af disse indgå i udledningsberegningerne bag KF23. På nuværende tidspunkt er kun dele af implementeringssporet i landbrugsaftalen indregnet - herunder indsatsen for ekstensivering og udtagning af lavbundsjord, hyppigere udslusning af gylle, nedbringelse af udledning fra husdyrenes fordøjelse og den øgede kvælstofindsats.</p> <p>Den danske fødevarerklunge arbejder imidlertid også med udviklingssporet for at realisere potentialet i grøn bioraffinering, som græsprotein, og brun bioraffinering, som pyrolyse, sikre bedre håndtering af gylle og gødning, herunder brug af nitrifikationshæmmere, udvide lavbundspotentialet og udvikle fodertilsætningsstoffer. Det er politisk besluttede tiltag, der forventes at reducere landbrugets klimaeffekt med 5 mio. tons CO₂e, som ikke medregnes i Energistyrelsens fremskrivning.</p>	Landbrug og Fødevarer	<p>Opbakningen til det løbende arbejde med at forbedre fremskrivningen værdsættes.</p> <p>KF udarbejdes som et såkaldt "Frozen-policy" scenarie, dvs. at udviklingen er betinget af et "politisk fastfrosset" fravær af nye tiltag på klima- og energiområdet. Bevæggrunden for dette er, at KF skal informere regeringen og Folketinget om et eventuelt behov for yderligere politiske tiltag, såfremt der ønskes en anden udvikling, end den KF skønner. Derfor indregnes reduktionsmål ikke.</p> <p>Årsagen til, at en række vedtagne tiltag fra fx <i>Aftalen om grøn omstilling af landbruget af 4. oktober 2021</i> ikke inkluderes i fremskrivningen er, at tiltaget typisk enten ikke er understøttet af et tilstrækkelig konkret virkemiddel, eller at effekten af det pågældende virkemiddel endnu ikke kan fastsættes. Dette er uddybet i sektorforudsætningsnotat Principper og politikker kapitel 1 Frozen policy.</p> <p>Ud over de metodiske vanskeligheder, der ville være forbundet med at forsøge at indregne sådanne tiltag, ville det også yderligere forøge usikkerheden knyttet til fremskrivningsresultatet. Vurderingen er derfor, at det i disse tilfælde er mere hensigtsmæssigt ikke at indregne tiltaget og så i stedet klart kommunikere dette (jf. tabel 2.3)</p>

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p>Når landbrugs- og skovsektoren aktivt arbejder for at realisere både implementerings- og udviklingssporet i Landbrugsaftalen for at imødekomme et bindende mål om at reducere minimum 6,1 mio. tons CO2e i 2030 ift. niveauet i 1990, er det afgørende, at Energistyrelsen medtager alle drivhusgasreduktioner besluttet med Landbrugsaftalen i KF23.</p> <p>Landbrug & Fødevarer har tidligere anmodet om dette, senest i forbindelse med høringssvar til fodudsætningsnotatet, og ser sig derfor - i fraværet af en ændring - nødsaget til at henlede opmærksomhed på, at Energistyrelsen ved vurdering af øvrige sektors klimapåvirkning imødekommer nye tiltag. I beregningsgrundlaget for drivhusgasudledning fra affaldsforbrænding i affaldssektoren henvises til et fremsat lovforslag om <i>ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af forbrændingsegnet affald</i>. Der er endnu ikke truffet afgørelse omkring dette lovforslag, hvorfor det undrer Landbrug & Fødevarer, at dette ikke er underlagt fastfrysningen, når udviklingstiltag i en bindende aftale for landbrug tilsyneladende er.</p> <p>Anvendelsen af Bovaer</p> <p>En drivhusgasreduktion på 0,4 mio. tons CO2e forventes i 2030, såfremt det gældende fedtfodringskrav for konventionelle malkekvæg udskiftes med et krav om tilsætning af Bovaer fra og med 2025. Det indgår imidlertid ikke i den officielle opgørelse i KF23 med henvisning til et ønske om stadig flere nationale forsøg. Landbrug & Fødevarer finder det ærgerligt, at anvendelsen af Bovaer ekskluderes fra fremskrivningen, når reduktionseffekten kan beregnes. Klimafremskrivningen er i sagens natur behæftet med usikkerhed, som ikke bliver mindre af at eliminere reduktionspotentialet i Bovaer fra KF23, men til gengæld er med til at negligere landbrugets faktiske reduktionsmuligheder.</p> <p>Sektoropdeling giver et skævt billede af landbrugets klimapåvirkning</p>		<p>i sektorforudsætningsnotat Principper og politikker kapitel 2, der oplister tiltag der ikke kan indregnes i KF23).</p> <p>Om anvendelse af Bovaer: Der er endnu ikke truffet endelig beslutning om udmøntning og implementering af det generelle reduktionskrav på kvæg, men den nuværende forudsætning er at reduktionskravet skal opnås ved indførelse af et specifikt krav om en højere fedtandel i foderet til konventionelle malkekøer og kvier i 2025. Klimaeffekten af bovaer under danske forhold er en del af et forskningsprojekt med forventet afrapportering i 2024. Afhængigt af forskningsresultatet vil det kunne implementeres og indgå i opgørelsen i 2025. Derfor har vi valgt at lave en følsomhedsanalyse på netop dette tiltag.</p> <p>Om sektoropdeling: Som det fremgår af klimalovens bemærkninger skal udledningerne ift. klimalovens reduktionsmål opgøres i overensstemmelse med FN's opgørelsesmetoder. Fordelingen af udledninger på sektorer i KF er derfor baseret på fordelingen af udledningerne i CRF-tabellerne (jf. også kapitel 3 "Principper for udledningsopgørelsen" i KF23 sektorforudsætningsnotatet om Principper og politikker).</p>

Høringssvar med generelle/tværgående kommentarer	Afsender	Kommentar
<p>Det er givet, at jo større reduktion af drivhusgasemissioner vi lykkes med på nationalt plan, desto større andel af de samlede drivhusgaser vil være koncentreret på relativt få sektorer. Herunder landbruget, som er en af de sektorer, der er sværest at omstille. Udledninger fra landbrug, skove, gartneri og fiskeri er i KF23 fremskrevet til at udgøre 52% af de samlede udledninger i 2030. Sektoropdelingen i KF23 medfører, at klimaeffekten af væsentlige bidrag fra landbruget til den grønne omstilling i Danmark tilskrives øvrige sektorer. Det giver desværre et skævt billede af landbrugets samlede klimapåvirkning. I praksis er mange sektorer svære at skille ad, da de er indbyrdes forbundne og påvirker hinanden gennem bilaterale samarbejder. Landbruget forsyner f.eks. energi- og transportsektoren med biomasse og biogas, men klimagevinsten for den fossile energi, som biogassen fortrænger, tilfalder på nuværende tidspunkt ikke landbruget. Landbrug & Fødevarer mener, at sektorernes fulde bidrag skal indgå i beregningerne i KF23.</p>		

KF23 hovedrapporten

Høringssvar vedr. KF23 hovedrapporten	Afsender	Kommentar
<p>CO2-reduktioner fra CCS</p> <p>Energistyrelsen har baseret sit estimat for klimabidraget fra CCS på basis af de forventede reduktioner i de politiske aftaler bag hhv. CCUS-puljen, NECCS-puljen og GSR-puljen. Dansk Fjernvarme mener, at de forventede bidrag i 2025 og 2026 risikerer at være for højt sat. Det baserer vi dels på, at vinderen af det første CCUS-udbud nu er fundet, og at der i budet kun indgår en mindre CO2-reduktion gennem CCS i slutningen af 2025. Det kan dermed ikke forventes, at bidraget fra denne pulje vil levere 0,4 mio. ton i 2025. For så vidt angår NECCS-puljen, så har en samlet branche, herunder gennem den danske CCS-alliance, angivet i høringssvar til Energistyrelsens markedsdialog, at det er urealistisk at NECCS-puljen kan levere 0,5 mio. ton i 2025, da aktører på tværs af værdikæden ikke kan være klar inden for den tidshorisont. Energistyrelsen bør derfor overveje at reducere bidraget fra CCS i 2025 og evt. også i 2026</p>	<p>Dansk Fjernvarme</p>	<p>Bidraget fra CCUS-puljen justeres i den endelige version af KF23 som følge af, at første del af CCUS-udbuddet nu er afgjort.</p> <p>For så vidt angår NECCS-puljen, henholdes der til tidsplanen fra den politiske aftale om investeringer i et fortsat grønnere Danmark, samt en efterfølgende beslutning om at NECCS-puljen ikke udmøntes fra 2024, men først i 2025. Det var disse oplysninger som forelå, ved skæringsdatoen for KF23. Den forventede effekt af NECCS-puljen vil blive genbesøgt til KF24.</p>
<p>Reduktioner fra CCS</p> <p>Dansk Erhverv savner, at usikkerhederne ved estimaterne for reduktionen fra fangst af CO2 (CCS) tydeliggøres i fremskrivningen. Dette gælder både reduktionseffekten i 2025, 2030 og 2035.</p>	<p>Dansk Erhverv</p>	<p>Det anerkendes, at der kan være store usikkerheder forbundet med reduktionseffekten fra støttepuljer til CCS, hvorfor det fremgår af hovedrapportens side 25, at "<i>[d]er vil endvidere også være usikkerhed omkring størrelsen af effekten af CCS puljerne, der får stadigt større betydning for nettoudledningerne jo længere frem vi kommer i fremskrivningsperioden</i>".</p>

Høringssvar vedr. KF23 hovedrapporten	Afsender	Kommentar
<p>Ad forudsætningsnotat CCS</p> <p>I forhold til NECCS-puljen er det planlagt, at udbuddene vil blive afviklet i slutningen af 2023, og det forventes, at den biogene CO₂-lagring kan påbegyndes fra starten af 2025. I KF23 Hovedrapport og sektorforudsætningsnotat CCS antages det, at reduktionen allerede kan opnås i 2025. Biogas Danmark er af den opfattelse, at de nødvendige aktører først vil være klar til at lagre den ønskede mængde CO₂ i enten starten af 2026 eller tidligst i slutningen af 2025.</p> <p>Biogas Danmark er derfor af den opfattelse, at det ikke vil være retvisende at medregne den fulde CO₂-reduktion i 2025, men at den først kan opnås i 2026.</p>	Biogas Danmark	<p>Det anerkendes, at der kan være store usikkerheder forbundet med reduktionseffekten fra støttepuljer til CCS, hvorfor det fremgår af hovedrapportens side 25, at "<i>[d]er vil endvidere også være usikkerhed omkring størrelsen af effekten af CCS puljerne, der får stadigt større betydning for nettoudledningerne jo længere frem vi kommer i fremskrivningsperioden</i>".</p> <p>For så vidt angår NECCS-puljen, henholdes der til tidsplanen fra den politiske aftale om investeringer i et fortsat grønnere Danmark, samt en efterfølgende beslutning om at NECCS-puljen ikke udmøntes fra 2024, men først i 2025. Det var disse oplysninger som forelå, ved skæringsdatoen for KF23. Den forventede effekt af NECCS-puljen vil blive genbesøgt til KF24.</p>
<p>3. Kommentarer til CCUS</p> <p>Energistyrelsen vurderer ikke, at kvoteprisen og den danske CO₂-afgift har indflydelse på de allerede vedtagne CCUS-udbud. Derudover forventer Energistyrelsen, at reduktionerne opnået vi NECCS-puljen vil stoppe efter støtteophør.</p> <p>DI ser frem til, at CCS-reduktionerne fra 1. udbud indregnes med den faktiske effekt. Desuden ser DI frem til næste fremskrivning, hvor CCUS vil indgå mere integreret i systemberegningerne.</p> <p>DI anerkender udfordringerne ved at indregne CCUS i langsigtede fremskrivninger, da der er stor usikkerhed ved teknologiens prisniveau, samt i hvilke sektorer CO₂-reduktionen vil</p>	DI	<p>Kvotepris og CO₂-afgift har en indflydelse på erhvervslivets nettoomkostning ved CCS. Det er imidlertid ikke givet, at effekterne af kvotepris og CO₂-afgift er tilstrækkeligt store til, at CCS vil kunne finansieres på markedsvilkår, og det er derfor valgt ikke at lade ustøttet CCS indgå i Klimafremskrivningen.</p> <p>Bidraget fra CCUS-puljen justeres i den endelige version af KF23 som følge af, at første del af CCUS-udbuddet nu er afgjort.</p>

Høringssvar vedr. KF23 hovedrapporten	Afsender	Kommentar
<p>foregå. DI anser det dog for kritisabelt, at den høje kvoteprisfremskrivning samt danske CO₂-afgift ikke vurderes at have nogen effekt på reduktionerne opnået af de afsatte CCUS-puljer, særligt puljen fra Klimaaftale for energi og industri mv. 2020. I forudsætningsmaterialet påpeger Energistyrelsen selv, at "(...) <i>Det [ikke kan] fuldstændig udelukkes, at omkostningerne forbundet med CCS vil kunne finansieres på eksisterende markedsvilkår</i>". Om ikke andet ønsker DI en følsomhedsberegning.</p> <p>I arbejdet med Klimapartnerskabet for Energitung Industri forventede man en CCS reduktionsomkostning på 550-780 kr./ton CO₂. I forbindelse med udarbejdelsen af <i>Økonomi og Miljø 2020: Dansk klimapolitik frem mod 2030</i> estimerede Ea Energianalyse omkostninger i 2030 for CCS på cementindustri til 495-1161 kr./ton CO₂. I begge prisscenerier vil en kvotepris på 850 kr./ton CO₂ i 2030 have betydelig effekt på det påkrævede støtteniveau. Hvis ikke denne effekt bliver direkte integreret i fremskrivningen, så ønsker DI, at Energistyrelsen udarbejder en følsomhedsberegning til at afdække et scenarie, hvor støtten primært går til reduktioner i kvotesektoren.</p> <p>DI vurderer desuden, at man på lang sigt ikke vil stoppe brug af CCS-anlæg efter etablering. Derfor vurderer DI, at antagelsen om færre CCS-reduktioner efter støtteudløb fra Finansloven 2022 er urealistisk. DI vurderer, at Danmark har et potentiale for at blive en EU-Hub for CCS og mulighed for at fange 10,5 mio. tons CO₂ fra danske punktkilder og potentiale til at lagre op til 22 mia. tons CO₂ i den danske undergrund ifølge GEUS. CCS-infrastruktur i forbindelse med anvendelse, lagring og transport vil blive billigere med længerevarende drift og udbygning. Desuden vil fangstanlæg og infrastruktur allerede have fået dækket sine etableringsomkostninger, hvilket er en af de centrale barrierer, når det kommer til udbredelse af CCS-teknologi.</p>		<p>Støttepuljen afsat på Finansloven 2022 er målrettet negative reduktioner igennem teknologiske processer. For at opnå disse, er det nødvendigt at den lagrede CO₂ er af biogen eller atmosfærisk oprindelse. Under de nuværende rammevilkår er der ikke tilskyndelse til at fange og lagre biogen/atmosfærisk CO₂, da disse ikke er omfattet af kvotehandelssystemet eller afgiftsbelagt og dermed er gratis at udlede. Det forventes derfor, at lagring af biogen/atmosfærisk CO₂ vil ophøre med støtteperiodens udløb, hvis der ikke vedtages yderligere tiltag.</p>

KF23 sektornotater

Sektornotat 3A Husholdninger, 5A Serviceerhverv og 6A Fremstilling og bygge-anlægssektoren

Høringssvar vedr. husholdninger, serviceerhverv og fremstillings- og bygge-anlægssektoren	Afsender	Kommentar
<p>Husholdningernes opvarmning</p> <p>KFs fremskrivning af antallet af olie- og gasfyr mod 2030 anvendes bredt for at danne et indblik i hvor hurtigt/langsomt det forventes at gå. I Sektorforudsætningsnotatet om Husholdninger og erhvervs energiforbrug og procesudledninger viser Energistyrelsen, at de danske husholdninger er modelleret i 12 forskellige typer fordelt på geografi, fjernvarme område og bygningstype. Denne opgørelse og fremskrivning - lignende figur 3.2 i hovedrapporten - over bygningernes primære opvarmningsform, fordelt de disse 12 typer, kan med fordel også offentliggøres.</p>	Green Power Denmark	Til KF24 vil der blive gået dybere ind i de kommende kommunale varmeplaner og i den forbindelse er det noteret at også underopdelingen ønskes offentliggjort.
<p>Fordelingen af elforbruget i husholdningerne og erhverv</p> <p>Green Power Denmark ser velkommen, at Energistyrelsen sidste år udgav særskilte regneark og notater om Elforbrug i erhvervslivet og husholdningerne. Det vil Green Power Denmark opfordre stærk til Energistyrelsen udgiver igen i år med KF23.</p>	Green Power Denmark	Opfordringen tages til efterretning og genudgiver materialet baseret på KF23.
<p>Husholdningers og erhvervs energiforbrug og procesudledninger</p> <p>Dansk Erhverv bemærker, at fremskrivningen for elektrificering af erhvervslivet fremstår konservativ. Selv højtemperaturprocesser kan elektrificeres, hvilket illustreres af, at produktion af fx. stenuld i stigende grad bliver elektrificeret i udlandet, og der er forsøg med elektrificering af cementproduktion. Med høje gaspriser må det også forventes, at flere danske virksomheder fremadrettet vil elektrificere deres højtemperaturprocesser.</p>	Dansk Erhverv	Det er korrekt, at der eksisterer et stort potentiale for elektrificering af dansk erhvervsliv. Den nyeste kortlægning af dette, udarbejdet af Viegand Maagøe for Energistyrelsen, viser et stort potentiale, med begrænsninger i netop cement og stenuldsproduktion. Energistyrelsen indregner elektrificeringspotentialerne beskrevet heri, samt indsamlet fra øvrige analyser, og finder et stort potentiale for

Høringssvar vedr. husholdninger, serviceerhverv og fremstillings- og bygge-anlægssektoren	Afsender	Kommentar
Dansk Erhverv vil derfor opfordre til, at Energistyrelsen arbejder med flere scenarier for elektrificering af dansk erhvervsliv, og herunder udarbejder scenarier hvor størstedelen af elektrificeringspotentialer indfris. Der er en stor risiko for, at elforbruget undervurderes.		elektrificering. I hvilket omfang, elektrificeringspotentialerne indfris, afhænger af om konverteringen er rentabel. I Energistyrelsens rentabilitetsvurdering indgår bl.a. vurdering af investeringsomkostninger til fx varmepumper samt ombygning og nedlukning af eksisterende kapacitet. Herudover indgår det relative forhold mellem priserne på brændsel og el.

Sektornotat 4A og 4B: Transportsektoren

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
<p>Øget elektrificering af vejtransporten er en formentlig af de eneste løsninger, hvorpå Danmark kan sikre reduktioner i det krævede omfang til at levere på denne EU-målsætninger. I <i>Klimastatus og -fremskrivning 2023</i> vurderer Energistyrelsen selv, at der vil rulle omkring 650.000 rene elbiler og i alt 900.000 nulmissionspersonbiler i 2030. Det er fortsat 100.000 under ambitionen om 1 mio. nulmissionsbiler, der blev sat i 2020 med <i>aftale om grøn omstilling af vejtransporten</i>.</p> <p>Resultatet kommer blandt andet på baggrund af, at der sker en afmatning i væksten af salget af elbiler mellem 2023-2025, hvorefter salget stiger igen i årene 2026-2030. Det er modsat intuitionen, da registreringsafgiften på elbiler stiger så voldsomt fra 2026 og frem. Samtidigt er nysalget af elbiler vurderet <i>lavere i KF23 end</i> i forhold til KF22. Der kan jo være flere forklaringer på dette. En forklaring kunne være, at Energistyrelsen baserer sig på antallet af ny-registreringer af elbiler i 2022, der var relativt lav, men ikke</p>	Green Power Denmark	<p>KF23 er baseret på en frozen policy tilgang, hvorfor målsætninger og ambitioner ikke indregnes. Green Power Denmark refererer til <i>aftale om grøn omstilling af vejtransporten</i> med tilhørende ambition om 1 mio. nul- og lavmissionsbiler i 2030. Dette er netop en ambition og indregnes derfor ikke i KF23.</p> <p>Green Power Denmark refererer til 900.000 nulmissionsbiler i 2030. Det bemærkes, at de omkring 900.000 personbiler i KF23 omfatter både el- og plug-in hybridbiler, og dermed nul- og lavmissionsbiler (plug-in hybridbiler defineres som et lavmissionskøretøj, ikke et nulmissionskøretøj).</p>

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
<p>inkluderer brugtimport af elbiler under 2 år, der omvendt var relativ høj. Hvis dette er tilfældet, vil vi opfordre til, at styrelsen medtager brugtimport i fremskrivningen fremover.</p> <p>Lignende kommentarer kan laves på udviklingen af nulemissions vare- og lastbiler, hvor Energistyrelsen kommer frem til 76.000 nulemissions varebiler (66.000 eldrevne) og 1.600 nulemissions lastbiler i 2030, som er væsentlig mindre end i KF22.</p> <p>Med overstående kommentarer anfægter vi ikke metodikken hos Energistyrelsen, men resultaterne understreger, at der er behov for at kigge på indsatsen for transportsektoren til at levere på samtlige klimamål. Og det er ikke kun udrulningen af flere nulemissionsbiler. Det er samtidigt begrænsningen af nye og flere fossile køretøjer, bedre offentlig lade infrastruktur og grænsehandelseffekten, hvor udenlandske chauffører tanket benzin og diesel i Danmark på grund af prisforskelle.</p>		<p>Salget af elbiler påvirkes i høj grad af registreringsafgiften, men afhænger også af andre faktorer, herunder udviklingen i prisforskellen mellem teknologierne, den offentligt tilgængelige opladeinfrastruktur og teknologiske parametre (fx rækkevidde). Bilvalgsmodellen vægter udviklingen i disse forhold og der kan derfor godt ske en stigning i salget af elbiler på trods af, at lempelsen i registreringsafgiften udfases.</p> <p>Det bemærkes, at nysalget af elbiler er vurderet lavere i KF23 end i KF22. Den primære årsag til dette er, at der er foretaget en opdatering og justering af bestandsfremskrivningen, hvormed den samlede bestand og det samlede salg af personbiler ligger lavere i KF23 end i KF22. Salgsandelene for elbiler er højere i KF23, men pga. det lavere samlede salg, resulterer det i et lavere absolut salg af nye elbiler. Desuden indregner KF23 brugtvognsimport, hvilket reducerer salget af nye biler i forhold til KF22 (hvor der ikke var taget højde for brugtvognsimport).</p> <p>Et lavere salg af nulemissions-varebiler i KF23 i forhold til KF22 kan ikke genkendes. Det skønnes i KF23 at bestanden af elvarebiler stiger (fra omkring 57.000 i KF22 til 66.000 i KF23 i 2030).</p>

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
		For lastbiler er der sket en metodemæssig ændring i fremskrivningen, hvilket har ført til en lavere indfasning af batterilastbiler i starten af perioden, hvorefter salget af batterilastbiler vokser hurtigt. Antallet af solgte batterilastbiler i 2030 er således højere i KF23 end i KF22, men når der kigges på bestanden i 2030, ligger antallet af batterilastbiler lavere (i 2035 er bestanden af batterilastbiler i KF23 dog højere end i KF22).
Segmenter for køretøjer I Sektorforudsætningsnotatet om Transport oplyser Energistyrelsen, at personbiler og lastbiler er opdelt hhv. 6 og 8 segmenter, og at der er findes informationer om køretøjernes alder. Indsigter i disse ville helt klart være relevante for at vurdere, hvilke steder, at det er særligt relevant at gøre bilparken mere grøn. Det kunne f.eks. ske ved at udgive regnearket "Transport" med en særskilt fane, der fordeler bestanden på hhv. segment eller aldersinterval.	Green Power Denmark	I forbindelse med den endelige version af KF23 vil dataarket for transport blive udvidet med fremskrivningsdata for køretøjerne opdelt på personbil, varebil, lastbil, busser og motorcykler samt størrelsessegmenter og alder.
Ad Sektornotat: 4A Transport Lastbilvalgsmodellen Biogas Danmark finder det nødvendigt at påpege en afgørende faktor i forbindelse med fordelingen af salget af nye lastbiler i Danmark, som er blevet overset i den nuværende "Lastbilvalgsmodel" udviklet af Transportministeriet. Denne model inkluderer ikke muligheden for, at vognmænd kan anskaffe sig gaslastbiler. For at rette op på denne mangel har KF23 inkluderet en fast andel på 1,3 pct. af det samlede lastbilmarked frem til 2030. Det er Biogas Danmarks klare opfattelse, at der derimod vil ske en stigning i antallet af gaslastbiler i Danmark.	Biogas Danmark	Det er hensigten at Lastbilvalgsmodellen, frem mod Klimastatus og -fremskrivning 2024, udvides, således at vognmænd også kan anskaffe sig gaslastbiler. På den måde kommer gas til at blive behandlet på lige fod med de nuværende drivmidler. Det er korrekt, at det isoleret set er billigere at anvende biometan end HVO til opfyldelse af CO ₂ e-fortrængningskravet. Dog er vurderingen, at denne prisforskel ikke er tilstrækkelig til i sig selv at give et

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
<p>I "TRM Notat med dokumentation af Lastbilvalgsmodellen", fremgår det, at Lastbilvalgsmodellen er "baseret på en antagelse om, at vognmanden er profitmaksimerende". Desuden beskrives det i Sektornotat 4B om Forbrug og sammensætning af transportbrændstoffer, at CO₂e-fortrængningskravet primært vil blive opfyldt gennem brugen af HVO.</p> <p>Det er Biogas Danmarks opfattelse, at den øgede efterspørgsel efter HVO allerede har medført en væsentlig prisstigning, hvilket gør valget af gaslastbiler mere attraktivt for vognmændene i forhold til HVO, selvom der pålægges uhensigtsmæssige afgifter for biogas til tung transport.</p> <p>Derfor bør Lastbilvalgsmodellen revideres så den inkluderer gaslastbiler som en mulighed for vognmændene, da dette kan have en indflydelse på den mest omkostningseffektiv vej til dækning af CO₂e-fortrængningskravet.</p>		<p>substantielt markedstræk for flere gaslastbiler. Denne vurdering beror bl.a. på salgstallene i de seneste år. Der henvises endvidere til svaret nedenfor.</p>
<p>Ad Sektornotat: 4B Forbrug og sammensætning af transportbrændstoffer CO₂e-fortrængningskravet</p> <p>I sektornotatet 4B og som en konsekvens af det tidligere nævnte, antager Energistyrelsen, at CO₂e-fortrængningskravet primært vil blive opfyldt ved brug af HVO og elektrolysebrint sammen med diesel på raffinaderierne. Biogassen som en mulig brændstofkilde til opfyldelse af CO₂e-fortrængningskravet nævnes slet ikke i sektornotatet.</p> <p>Årsagen til, at biogassen ikke nævnes i sektornotatet, skyldes sandsynligvis, at biogassen kun udgør en lille andel af CO₂e-fortrængningskravet, hvilket formentlig skyldes den ikke-repræsentative lastbilvalgsmodel.</p>	<p>Biogas Danmark</p>	<p>I forhold til opfyldelse af CO₂e-fortrængningskravet indgår hele gasforbruget til vejtransport, som om det er biogas, og er dermed medvirkende til at reducere brugen af andre VE-brændstoffer tilsvarende. I klimafremskrivningen er det derimod det faktiske forbrug af biogas, som andel på gasnettet, der fremskrives – uanset køb og salg af certifikater og om det er støttet eller ej.</p> <p>Der er dog kun et meget begrænset antal gaskøretøjer og dermed et meget begrænset gasforbrug, der kan indgå i opfyldelsen af CO₂e-fortrængningskravet.</p>

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
<p>Biogas Danmark er ikke enige i at biogassen vil have så lille en betydning for CO₂e-fortræningskravet. Dette skal ses i betragtning af, at der fra 2025 kommer et CO₂e -fortrængningskrav på 5,2 pct. og krav om ILUC. Dette vil - alt andet lige - betyde, at der skal bruges avancerede biobrændstoffer, så som biogas. Det er derfor Biogas Danmarks forventning, at der fra 2025 vil komme flere gasdrevne lastbiler end Energistyrelsen har antaget.</p> <p>Biogas Danmark er dermed af den opfattelse, at biogassen bliver et af de primære brændstoffer der kommer til at dække CO₂e-fortrængningskravet. Biogas Danmark skal derudover opfordre Energistyrelsen til at beskrive fordelingen af biobrændstoffer til opfyldelse af CO₂e-fortrængningskravet mere detaljeret.</p>		<p>I forhold til henvisningen til aftalen om grøn omstilling af vejtransporten, skal det pointeres, at ILUC-delen ikke er specificeret og implementeret i dansk lov og derfor ikke er en del af frozen policy, som er rammen for fremskrivningen.</p> <p>Et øget CO₂e-fortrængningskrav kan således fortsat blive opfyldt med udbredt brug af 1.g. biobrændstoffer. I det omfang der anvendes gas i transportsektoren er antagelsen dog, at dette ift. CO₂e-fortrængningskravet vil være biogas.</p> <p>I forhold til at beskrive fordelingen på forskellige VE-brændstoffer mere detaljeret, er dette for usikkert, givet den store diversitet i disse – både ift. teknisk anvendelse, fortrængningsevne og omkostninger. Fremskrivningen er blot en overordnet gennemsnitlig betragtning baseret på standardiserede værdier. Dette skyldes, at reguleringen sætter en overordnet ramme – og ikke stiller specifikke krav.</p>
<p>Ift. nybilsalget af personbiler lægges der i KF23 til grund, at det europæiske forbud mod salg af fossile person- og varebiler fra 2035 ikke vil have nævneværdig effekt på personbilsalget i årene frem mod 2035. Det mener DI er en meget konservativ antagelse, som næppe giver et retvisende billede af fordelingen af nybilsalget. Det skyldes dels, at forbudet må forventes at have en negativ indvirkning på producenteres incitament til at lancere nye benzin- og dieseldrevne bilmodeller i årene inden 2035, og dels at der hos forbrugerne vil være en tilbageholdenhed med at købe dieselmotorer i f.eks. 2034, når bilen året efter vil udgå af produktion. Det fremstår på den baggrund</p>	DI	<p>EU's forordning om CO₂-reduktionskrav til nye lette køretøjer kan forventes at have konsekvenser for en række parametre, som indgår i fremskrivningen af både det samlede salg og bestanden af personbiler samt fordelingen på teknologier. Eksempelvis kan forordningen tænkes at påvirke den gennemsnitlige levetid for benzin- og dieselmotorer, brugtogsimporten, pris- og teknologiudviklingen samt udbuddet /sortimentet af de forskellige teknologier. Det har dog ikke været muligt at vurdere disse effekter for perioden</p>

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
<p>urealistisk at antage, at forbuddet mod benzin- og dieslbiler reelt først vil have effekt i det år, det træder i kraft.</p> <p>Ift. effekten af den aftalte km.-baserede afgift på lastbiler er DI enig med Energistyrelsen (og Skatteministeriet) i, at afgiften primært vil påvirke den ekstensive margin, og at stort set hele CO₂-effekten ved forslaget derfor kan henføres til, at lastbilerne generelt vil køre <i>mindre</i> og ikke nødvendigvis <i>grønnere</i>.</p>		<p>frem mod 2035, hverken i Danmark eller på EU-plan, indtil kravet om 100 pct. reduktion gør sig gældende. Der kan argumenteres for, at efterspørgslen på elbiler vil stige blandt forbrugerne, men det kan samtidig ikke udelukkes, at der vil ske en hamstring af fossile biler i årene op til 2035. En mulig konsekvens er endvidere, at det samlede personbilssalg vil falde. Det har ikke været muligt, at belyse og vurdere effekterne tilstrækkeligt til at indregne i KF23. Der er således stor usikkerhed forbundet med fremskrivningen, hvilket er fremhævet i både sektornotat for transport og i hovedrapporten.</p>
<p>Ift. brugen af VE-brændstoffer i transporten mener DI, at det er for pessimistisk at antage, at den grønne skattereform slet ikke vil have nogen effekt på salgsfordelingen af hhv. Konventionelle og biobaserede motorbrændstoffer. Selvom afgiften ikke ændrer på afgiften på de standardiserede versioner af benzin og diesel (hhv. E10 og B7), så medfører den forhøjede CO₂-afgift og tilsvarende lavere energif afgift på brændstofferne, at der sker en mærkbar reduktion i afgiften på brændstoffer med større iblanding af biobrændstof - herunder ikke mindst HVO og B25-diesel. Givet at der – trods de høje indkøbspriser - i dag er et ikke uanseligt forbrug af begge brændstoffer, virker det for pessimistisk at antage, at der slet ikke vil være en effekt ved at omlægge beskatningen af motorbrændstof i HVO's favør.</p> <p>I forlængelse heraf noterer DI sig, at Energistyrelsen ikke ser noget potentiale for øget iblanding af VE-brændstoffer i idenrigsluftfarten eller indenrigssørfarten med henvisning til, at det ikke <i>"vurderes driftsøkonomisk rentabelt uden yderligere regulering"</i>. Dette understreger for DI blot behovet for at forløse det potentiale, der ligger i brugen af</p>	DI	<p>Det vurderes, at prisforskellen mellem fossile brændstoffer og VE-brændstoffer er så stor (svarende til at CO₂-afgiften skulle være op mod 3000 kr./ton eller mere), at en ændring i afgiften ikke i sig selv være drivende for øget anvendelse af VE-brændstoffer ud over det, der stilles krav om i CO₂e-fortrængningskravet. Ændringen i CO₂-afgiften er dog medvirkende til, at det fortsat er attraktivt at anvende 1.g. biobrændstoffer frem for avancerede biobrændstoffer, da det samlet set er en billigere løsning (som bliver endnu mere attraktiv med ændringen i CO₂-afgiften).</p> <p>Overvejelserne vedrørende søfart og luftfart baserer sig bl.a. på erfaringer fra vejtransporten, hvor den generelle udmelding er, at der stort set ikke ville blive anvendt biobrændstoffer, hvis der ikke var et krav. Dog kan der være</p>

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
<p>biobrændstoffer, sådan som det f.eks. illustreres i Klimarådets statusrapport fra 2022. Det kunne f.eks. ske ved at afgiftsfritage biobrændstof så meget som det er muligt indenfor EU's energibeskatningsdirektiv, så der gives maksimal skattepolitisk tilskyndelse til at bruge biobrændstof.</p> <p>Energistyrelsen fremskriver igen i år grænsehandlen fladt. Grænsehandel med især diesel er af en væsentlig størrelsesorden, og en flad fremskrivning af denne afspejler ikke nødvendigvis den omfattende regulering, som kan påvirke dette. Det gælder f.eks. forventet øget grænsehandel som følge af øgede tyske afgifter. Derfor opfordrer DI til, at man opdaterer 2016-data af grænsehandel og undersøger de effekter, som EU-regulering og national regulering kan have på grænsehandlen.</p>		<p>afgrænsede anvendelser, hvor der f.eks. efterspørges en mere klimavenlig transport el.l. Generelt er der dog tale om betydelige meromkostninger ved anvendelse i både luftfart og søfart, som altså vurderes at være for høje til at drive en omstilling. Som en del af EU's Fit for 55 pakke vil der med ReFuelAviation og EUMaritime fremadrettet blive stillet krav til både søfart og luftfart, der fra 2025 vil give et markedstræk for VE-brændstoffer i disse undersektorer. Da disse ikke var vedtaget inden skæringsdatoen for KF23 er de dog ikke indregnet her.</p> <p>Fsva. grænsehandel henvises der til Skatteministerens svar på spørgsmål 204 (alm. del) i Skatteudvalget fra den 10. maj 2023.</p>
<p>Danske Rederier anbefaler, at der frem mod 2024 arbejdes på en kvalificering af betydningen af Grøn Skattereform for indenrigssøfarten. I <i>KF 23 afsnit 4.1 Indenrigssøfart</i> fremgår det, at Grøn Skattereform ikke forventes at få stor betydning for skibsfartens omstilling til grønne brændstoffer, idet der lægges til grund, at en sådan omstilling vil være dyrere end afgifterne. Danske Rederier påpeger i den forbindelse, at der som følge af prisstigning på søtransport må forventes et modalskifte for indenrigsruter, hvor det er muligt at overgå til vejtransport. Dermed vil mængden af søtransport reduceres, hvorved energibehovet ikke nødvendigvis kan forventes at være</p>	Danske Rederier	Bemærkningerne noteres og tages til efterretning.

Høringssvar vedr. transportsektoren	Afsender	Kommentar
<p>konstant. Samtidig forventes prisen for grønne brændstoffer at falde over tid, som produktionen forøges, hvormed prisforskellen til fossile brændstoffer reduceres.</p> <p>I tråd med ovenstående og i forlængelse af <i>KF 23 Sektorforudsætningsnotat for transport kapitel 5</i> bemærker Danske Rederier, at nye reguleringstiltal under EU's FF55-pakke udrulles, herunder skibsfartens inklusion i EU ETS systemet (fra 1.1.2024) og introduktionen af FuelEU Maritime (fra 1.1.2025). Danske Rederier støtter op om behovet for at revurdere modeller og forudsætninger for indenrigssøfarten frem mod KF24, og vi bistår gerne i dette arbejde.</p> <p>Det fremgår af <i>KF23 Principper og Politikker afs. 3.3.2</i> om principper for geografisk afgrænsning, at søfartens udledning baseres på data fra Global Afrapportering, hvilket Danske Rederier støtter. Der findes dog ikke datakilder, der omfatter al national søfart, eller som kan redegøre for, om det brændstof, der sælges fra DK, bruges til national eller international søfart. Denne usikkerhed kan med fordel ekspliciteres i <i>KF 23 Sektorforudsætningsnotat for Transport, kapitel 5</i>.</p> <p>Skulle ovenstående give anledning til spørgsmål, står Danske Rederier gerne til rådighed for opfølgende dialog.</p>		

Sektornotat 7A, 7B og 7C: Produktion af olie, gas og VE-brændsler

Høringssvar vedr. produktion af olie, gas og VE-brændsler	Afsender	Kommentar
PtX-fremskrivning	Dansk Erhverv	KF23 er en frozen-policy fremskrivning, som fremskriver Danmarks energisystem og nationale drivhusgasudledning

Høringssvar vedr. produktion af olie, gas og VE-brændsler	Afsender	Kommentar
<p>Dansk Erhverv anerkender den benyttede metode og de underliggende antagelser for fremskrivningen af den danske PtX-kapacitet frem mod 2035. Det vækker dog bekymring, at ambitionerne om PtX-projekter og forventningen i Klimastatus- og Fremskrivning 2023 ikke er samstemmende. Den metodiske tilgang resulterer i en begrænset forventning til den fremadrettede udbygning af PtX-kapacitet på 900MW i 2030 og 1650MW i 2035. Den fremskrevne kapacitet står i stærk kontrast til de udmeldte ambitioner fra industrien, der langt overstiger dette.</p> <p>I den forbindelse vil Dansk Erhverv advare mod, at den lave forventede kapacitet i fremskrivningen ikke må medføre, at der sker en lav udbygning af VE-kapaciteten. En markant VE-udbygning er nødvendig, hvis det fulde potentiale for en industriel opskalering af PtX skal realiseres.</p> <p>Endvidere opfordrer Dansk Erhverv til, at det i materialet tydeliggøres, hvordan udenlandsk politik og udmeldinger påvirker forventningerne til dansk PtX-produktion. Bl.a. er det uklart i, hvor høj grad effekten af tysk politik ift. brint påvirker efterspørgslen efter øget dansk PtX-produktion i fremskrivningen.</p>		<p>baseret på allerede vedtaget politik. Der henvises til udgivelser af "Analyseforudsætninger til Energinet" for mulige udviklingsforløb for energisystemet, der ligger udover Frozen Policy.</p> <p>Det antages i KF23, at de annoncerede PtX-projekter frem mod 2030 ikke vil kunne konkurrere på de til 1. januar 2023 gældende markedsvilkår, men at den udenlandske udvikling, som ikke er baseret på dansk eller EU-politik, kan medføre en efterspørgsel efter danske PtX-produkter. PtX-fremskrivningen efter 2030 stiger på den baggrund.</p>
<p>Ad Sektornotat: 7B Biogas PtX og VE-brændstoffer</p> <p>De kommende udbudspuljer er forsinkede, hvorfor produktionen reduceres væsentligt i 2024 og 2025. I forhold til støtteuddbuddene for de nye biogaspuljer var det oprindeligt planlagt, at det første udbud skulle afholdes ved årsskiftet 2022/23 med fuldt afløb fra januar 2024. Det andet udbud er politisk aftalt til at afvente en evaluering af det første udbud og var planlagt til afholdelse i årsskiftet 2023/24 med fuldt afløb fra januar i 2025, idet det tager ca. 12 måneder at bygge et biogasanlæg fra myndighedstilladelserne foreligger plus ca. tre måneder at regulere op til 90 pct. Kapacitet.</p>	Biogas Danmark	Ved afslutning af arbejdet med data til KF23 ultimo 2022 var fristen stadig mulig, hvilket medfører, at det er denne vurdering, der indgår i KF23. Dette forventes at blive genbesøgt til KF24.

Høringssvar vedr. produktion af olie, gas og VE-brændsler	Afsender	Kommentar
<p>Det er nu et faktum, at denne tidsplan ikke holder i og med, at statsstøttegodkendelsen fra EU endnu ikke foreligger og der efterfølgende skal gennemføres udbud og tildeling af støtte, hvilket er berammet til 3 måneder.</p> <p>Første udbud giver derfor ikke den i 2024 forventede effekt, men tidligst fra januar 2025 mens andet udbud ikke vil have fuldt afløb før januar 2026.</p> <p>Skal andet udbud give klimaeffekt i 2025 kræver det, at første og andet udbud samles i ét udbud, mens det allerede nu må konstateres at bidraget i 2024 bliver ubetydeligt.</p> <p>. Som konsekvens heraf vil biogasproduktionen falde med mindst 3 PJ i 2024 og 1,8 PJ i 2025 og 0 PJ i 2026 i forhold til den oprindeligt præsenterede biogasproduktion i KF23.</p>		
<p>4. Kommentarer til biogas</p> <p>DI er enig med Energistyrelsen i, at biogas vil kunne dække hele efterspørgslen efter ledningsgas i eller umiddelbart før 2030. DI mener i den forbindelse, at det bør overvejes, om der i et scenarie med 100 pct. grøn biogas i gasnettet fortsat er grundlag for at CO₂-afgiftpålægge ledningsført biogas.</p> <p>DI mener desuden, at det er en mangelfuld antagelse, at der ikke er en effekt af øget efterspørgsel efter biogas på produktionen. Dermed giver de stigende certifikatpriser ikke øget incitament til biogasproduktion. Den stigende internationale efterspørgsel på oprindelsescertifikater har bidraget til et opadgående pres på prisen for certificeret biogas, som successivt har bidraget til at gøre biogasproduktion mere favorabel. Dernæst tyder den betragtelige danske eksport af biogascertifikater til særligt Sverige og Tyskland på, at der i lande, hvor certificeret bionaturgas giver mulighed for fradrag i CO₂-afgiftsbetalingen, er en øget efterspørgsel efter biogascertifikater, som er med til at holde prisen på certifikaterne oppe.</p>	DI	<p>Det bemærkes, at der ikke er vedtaget en afgiftsfritagelse for ledningsført bionaturgas, hvorfor dette ikke indgår i KF23.</p> <p>Der findes ikke offentligt tilgængeligt data for prisen på oprindelsesgarantier. Vurderingen af forbruget af oprindelsesgarantier forventes genbesøgt i KF24.</p>

Høringssvar vedr. produktion af olie, gas og VE-brændsler	Afsender	Kommentar
<p>Vi skal indledningsvis takke for muligheden for at kommentere på Klimastatus og -fremskrivning 2023.</p> <p>Drivkraft Danmark har tidligere afgivet høringssvar i forbindelse med høring af forudsætningsnotaterne, og vi støtter overordnet de principper, som ligger bag materialet som grundlag for Klimastatus og -fremskrivning.</p> <p>Det vil i sagens natur altid være en vurdering og en afvejning, i hvilket omfang konkrete udmeldinger fra markedsaktører og overordnede tendenser i markedet skal indregnes i den aktuelle Klimafremskrivning. Men forudsætningsnotaterne beskriver generelt de principper og baggrunde for de valg, og fravalg, der er foretaget.</p> <p>Vi vil derfor alene knytte vores kommentarer til kapitel 7 i hovedrapporten, "Produktion af olie, gas og VE-brændstoffer", og dertilhørende sektornotat 7A, "Indvinding af olie og naturgas samt raffinaderier", samt sektorforudsætningsnotatet om produktion af olie, gas og VE-brændstoffer.</p> <p>Som vi også fremførte på høringsmødet 1. juni i Energistyrelsen, er vi enige i, at Grøn skattereform fremadrettet vil få betydning for raffinaderiernes egetforbrug af raffinaderigas, og at forbruget af råolie på de danske raffinaderier fremadrettet vil falde. Men vi deler ikke antagelserne i forudsætningsnotatet om, at der alene vil blive tale om en indskrænkning i produktionen på de to danske raffinaderier.</p> <p>Det strider i første omgang mod hele ideen bag Grøn skattereform – den skal tilskynde til omlægning af produktionen og ikke tilskynde til lukning af produktionen. Det er da heller ikke indtrykket, at de to raffinaderier har planer i retning af lukning. Begge raffinaderier investerer, eller har planer om at investere, kraftigt i omlægning af produkti0nen til at integrere større og større andele af vedvarende energi i produktionen</p>	Drivkraft Danmark	<p>Der er stor usikkerhed om effekterne af <i>Aftale om grøn skattereform for industri mv.</i>, herunder hvorvidt der vil ske en indskrænkning af raffinaderiernes produktion, og i hvilket omfang. Dette er forsøgt afspejlet i følsomhederne.</p> <p>Det bemærkes, at det ikke alene er lagt til grund, at den aftalte CO₂-afgift fører til produktionsnedgang. Som det fremgår af forudsætningsnotatet afsnit 2.2.1.3 er det forudsat, at der sker en teknisk omstilling af produktionen, som reducerer egetforbruget af raffinaderigas med ca. 14 pct. frem mod 2030.</p> <p>Der henvises til, at der til effekter for raffinaderierne som følge af <i>Aftale om grøn skattereform for industri mv.</i> i KF23 overordnet er brugt metode og forudsætningerne, som er anvendt til Ekspertgruppen for en grøn skattereforms første delrapport og af Skatteministeriet i forbindelse med indgåelse af <i>Aftale om grøn skattereform for industri mv.</i></p>

Høringssvar vedr. produktion af olie, gas og VE-brændsler	Afsender	Kommentar
<p>og muligheder for anvendelse af CCS med mere. I for eksempel Fredericia deltager Crossbridge Refinery sammen med Everfuel i HySynergy om produktionen og integration af store mængder grøn brint i raffinaderiprocessen – et projekt der er støttet med næsten 250 millioner kroner gennem IPCEI. En støtte der ikke gives til et konsortium med et raffinaderi, der er i risiko for at lukke.</p> <p>Derfor fremstår det også meget kategorisk og firkantet, når der i forudsætningsnotatet – afsnit 2.3.2 – står:</p> <p>"Den væsentligste usikkerhed ligger i uvisheden om tidspunktet for, hvornår det ene eller begge de danske raffinaderier eventuelt måtte lukke. Denne usikkerhed er vanskelig at kvantificere."</p> <p>En sådan usikkerhed burde som minimum have ført til, at Energistyrelsen havde rakt ud til de to raffinaderier for en tættere dialog og indsigt i deres muligheder og overvejelser, så grundlaget for Klimafremskrivningen bliver retvisende. Vi er med på, at Energistyrelsen i afsnit 2.3.3. i forhold til kommende fremskrivninger arbejder på at beskrive raffinaderiernes omstillingsmuligheder yderligere. Det kan vi kun bakke op om, men samtidig holde fast i, at sådan et arbejde skal indarbejdes allerede nu i Klimafremskrivning 2023. Vi deltager i sagens natur gerne i dette arbejde.</p> <p>Blandt de scenarier der ligger til grund for raffinaderiernes fremtid i KF23, vil det mest realistiske scenarie være, at begge raffinaderier fortsætter deres produktion med høj kapacitet, da anlæggene ud fra et teknisk perspektiv ikke vil kunne køre optimalt med en produktionsnedgang på 29%. Emissionsreduktionen for raffinaderier vil altså ikke ske som følge af en produktionsnedgang på anlægget, men snarere som følge af elektrificering, anvendelse af biogas, energieffektivisering og ændret råvareinput til</p>		

Høringssvar vedr. produktion af olie, gas og VE-brændsler	Afsender	Kommentar
<p>raffinering, blandt andre. Derudover er de danske raffinaderier blandt Europas og verdens mest effektive og en eventuel lukning vil med stor sandsynlighed medføre øgede globale udledninger.</p> <p>Vi kan i forudsætningsnotatet om "Husholdningers og erhvervs energiforbrug og procesudledninger" i kapitel 5 om cementproduktion se, at Energistyrelsen ikke forudsætter en lukning af cementproduktion i Danmark. Det bygger på en saglig vurdering af mulighederne for at omlægge cementproduktionen i en klimavenlig retning – vurderinger som også ville kunne indgå i vurderingen af raffinaderiproduktionen i Danmark, hvis Energistyrelsen havde rakt ud til raffinaderierne og sat sig ind i deres muligheder for at omlægge produktionen og integrere større andele af vedvarende energi.</p> <p>For at sikre at Klimafremskrivningens forudsætninger og beregninger bygger på et korrekt fagligt grundlag, vil vi derfor endnu engang kraftigt opfordre til at række ud til raffinaderierne eller Drivkraft Danmark i forbindelse med at få etableret et detaljeret og fagligt velunderbygget datagrundlag for det videre arbejde med KF23.</p> <p>Er der behov for uddybning af vores kommentarer, kan vi kontaktes, og vi deltager også gerne i et møde for en nærmere drøftelse og uddybning.</p>		

Sektornotat 8A og 8B: EI og fjernvarme

Høringssvar vedr. el og fjernvarme	Afsender	Kommentar
<p>Fremskrivning af termisk elproduktionskapacitet</p> <p>Dansk Fjernvarme er bekymret for, hvorvidt forudsætningerne til KF23 undervurderer reduktionen i termisk elproduktionskapacitet og dermed konsekvenserne for de konklusioner, der drages i Klimastatus og -fremskrivning 2023. Det antages eksempelvis, at den termiske kondenskapacitet fastholdes gennem hele perioden. Det bemærkes i hørings-materialet, at denne antagelse ikke betyder noget særligt for CO₂-udledningen, da anlæggene næsten ikke er i drift. Det er korrekt for så vidt angår den rene kondenskapacitet (uden varmeproduktion), da den har meget få driftstimer. Antagelsen er dog behæftet med stor usikkerhed, da det for mange selskaber ikke giver økonomisk mening at fastholde kapaciteten. Det har potentielt stor betydning for elforsynings sikkerheden i Danmark. Dansk Fjernvarmes analyser konkluderer, at op mod 2000 MW regulær elkapacitet forventes at lukke frem mod 2030.</p>	Dansk Fjernvarme	<p>Fokus af Klimafremskrivningen er opgørelsen af drivhusgasudledninger over fremskrivningsperioden, og antagelsen om fastholdelse af kapaciteter ikke har en stor betydning for CO₂-reduktionen. I KF23 fremskrives den termiske kondenskapacitet fladt med udgangspunkt i Energiproducenttællingen, medmindre værksspecifikke planer er kendte. Det vurderes, at denne tilgang flugter med Klimafremskrivningens overordnede frozen policy tilgang.</p> <p>Der arbejdes løbende med analyser om elforsynings sikkerheden parallelt med analyserne i Klimafremskrivningen.</p>
<p>Nettab i fjernvarmesystemet og i elsystemet</p> <p>Der forudsættes et nettab i fjernvarmenettet på 20%, som er konstant i perioden 2022-2050. Dansk Fjernvarme vurderer, at et nettab på 20% i et gennemsnitligt, eksisterende fjernvarmenet er tilnærmelsesvis retvisende, men må forventes at reduceres i takt med eksempelvis udbredelsen af lavtemperaturfjernvarme. Desuden er det Dansk Fjernvarmes vurdering, at nettabet i nyetablerede fjernvarmenet vil være mindre end 20% (15% og nedefter).</p> <p>Jf. Dansk Fjernvarmes høringssvar om Analyseforudsætninger 2022 til Energinet, står vi gerne til rådighed for en drøftelse af nettab i både fjernvarme- og elnet.</p> <p>I forhold til nettabet i elnettet har det også været fastholdt på 7% gennem en årrække selvom Energinet påpeger at elnet tabet er stigende på grund af mere VE og flere udlandsforbindelse¹. Dette bør KF23 også forholde sig til.</p> <p>¹ https://energinet.dk/media/mgnhijqf/forventet-udvikling-i-energinets-eltariffer.pdf</p>	Dansk Fjernvarme	<p>Opfordringen noteres og tages til efterretning.</p>

Høringssvar vedr. el og fjernvarme	Afsender	Kommentar
<p>Anvendelse af overskudsvarme fra datacentre og PtX</p> <p>Det fremgår ikke umiddelbart af materialet, om overskudsvarme fra datacentre forventes som del af fjernvarmeproduktionen i fremtiden og i hvilket omfang. Dansk Fjernvarme ser gerne, at materialet som minimum reflekterer over dette.</p> <p>Elektrolyseprocessen og tilhørende komponenter danner overskudsvarme, som kan anvendes til fjernvarme. Overskudsvarme udgør ca. 10-25% af energien i PtX-processerne, hvorfor potentialet for at udnytte overskudsvarmen til fjernvarme er stort².</p> <p>Forudsætningerne antager, at 10% af elforbruget til et givent elektrolyseanlæg omsættes til overskudsvarme, der kan anvendes til fjernvarme.</p> <p>Dansk Fjernvarme mener, at det er for konservativt at anvende det laveste estimat i intervallet og vil kraftigt opfordre til, at den fremtidige udbygning af PtX-anlæg foretages helhedsorienteret således at der tages hensyn til både elnettet, fjernvarmenettet, anvendelige lokationer til placering af anlæggene m.v. i ønsket om et effektivt, sammenhængende energisystem i fremtiden.</p> <p>2 https://www.danskfjernvarme.dk/groen-energi/analyser/210512-power-to-x-og-fjernvarme</p>	Dansk Fjernvarme	<p>Udnyttelsen af overskudsvarme fremgår af sektorforudsætningsnotatet om El og fjernvarme under afsnittet termisk produktionskapacitet.</p> <p>Bemærkningen fra Dansk Fjernvarme om udnyttelse af overskudsvarme fra PtX-anlæg noteres.</p> <p>Forudsætningerne i KF23 er baseret på analyserne bag PtX-strategien, som peger på, at den samfundsøkonomiske værdi af en hensigtsmæssige placering af PtX-anlæg ift. elnettet ofte vil overstige den samfundsøkonomiske gevinst ved placeringen af PtX-anlæg i nærheden af et fjernvarmenet og dermed ved udnyttelsen af overskudsvarme. Det skyldes, at placeringen tæt på fjernvarmenet ofte er i elforbrugsdominerede områder, som ikke nødvendigvis er en hensigtsmæssige placering af et PtX-anlæg. Antagelsen læner sig også op ad Teknologikataloget, som kvantificerer potentialet for overskudsvarme baseret på elektrolyse.</p> <p>Antagelsen genbesøges i kommende fremskrivninger, også i takt med, at kendskabet til konkrete PtX-projekter udvides.</p>
<p>Forventninger til fordeling af elforbrug og produktion</p> <p>Danmark vil blive mere elektrisk fremadrettet, og det involverer massive investeringsbeslutninger for en lang række aktører, herunder netselskaberne. Vi ønsker</p>	Green Power Denmark	Den detaljerede fordeling og dekomponering ligger uden for anvendelsen af KF, og der henvises til andre fremskrivninger som er målrettet til TSO og DSO'er.

Høringssvar vedr. el og fjernvarme	Afsender	Kommentar
<p>bedre indsigt i hvordan Energistyrelsen vurderer udviklingen af elforbruget og elproduktionen vil være fordelt mellem netselskabernes distributionsnet og Energinets transmissionsnet. Vil det nye forbrug og produktion ligge i distributionsnettet eller holde sig på transmissionsnettet? Green Power Denmark opfordrer Energistyrelsen til at lave et særskilt regneark eller forudsætningsnotat herpå, hvis muligt.</p>		
<p>El- og fjernvarme</p> <p>Dansk Erhverv mener, at allerede ansøgte åben dør-projekter, burde fremgå som en stiplede linje i afsnit 5.3.1 i sektorforudsætningsnotatet om el og fjernvarme (figur 5.3 og 5.4) ligesom Energiø I Nordsøen gør samt i de tilhørende figurer.</p> <p>Dansk Erhverv bemærker endvidere, at den aktuelle usikkerhed om status for de ansøgte projekter i åben-dørordningen burde medføre, at der udarbejdes et alternativt forløb for yderligere havvind, der illustrerer effekten af, at de ansøgte åben-dør-projekter blev realiseret. Med et sådant scenarieforbøb ville det være muligt at illustrere effekten af åben-dør-projekterne på elprisen, CO2-reduktion i det europæiske elsystem samt betydningen for dansk PtX-produktion.</p> <p>Fsva. Energiø I i Nordsøen bemærker Dansk Erhverv, at fremskrivningen kun adresserer de første 3GW interkonnektorer. I den forbindelse kunne det være relevant at tilføje, at der på længere sigt også forventes nye interkonnektorer til DK1 og øvrige lande.</p>	Dansk Erhverv	<p>Det bemærkes, at KF23's kapacitet fra Åben-Dør parker er en vurdering baseret på parker med etablerings- og forundersøgelsestilladelse d. 1. januar 2023, som er skæringsdatoen i KF23 ift. indregning af effekter og vedtaget politik, aftaler, mv. Der arbejdes løbende med kategoriseringen af havvind i fremskrivningsfigurer, og har vurderet ikke at vise den fremskrevne mængde åben-dør-projekter separat.</p> <p>Der tages i KF højde for usikkerhed vedr. realisering af projekter i åben-dør-ordningen ved at vægte dem. Åben-dør-projekterne med tildelte etableringstilladelser indgår med deres fulde kapacitet som del af nye projekter, mens projekter med forundersøgelsestilladelse bliver vægtes med 50 pct.</p> <p>I følsomhedsberegningen med Energiø Nordsøen er der kun medregnet første fase, da det er usikkert hvordan udbygningen herefter kommer til at forløbe. Det gælder både hvornår de efterfølgende faser udbygges samt hvordan de tilsluttes (udlandsforbindelser, PtX m.m.).</p>

Høringssvar vedr. el og fjernvarme	Afsender	Kommentar
		Det bemærkes yderligere, at KF har fokus på udledninger inden for Danmarks grænser. Effekter på CO2-udledninger i det europæiske elsystem betragtes ikke i KF.

Sektornotat 9A og 9B: Affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)

Høringssvar vedr. affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)	Afsender	Kommentar
Hvilke analyser ligger til grund for importprisen i grundforløb og følsomheder? Importprisen spiller en stor rolle i effektivitet af lovforslag om ny organisering af affalds-forbrændingssektoren, og derved for vurdering af opfyldelse af klimamål. Notatet bør som minimum indeholde en figur med historiske priser på affald og gerne en analyse der begrundet fremskrivningen af prisen. En sådan analyse bør tage udgangspunkt i EU-krav om genanvendelse, forbrændingskapacitet i udlandet og inklusion af affaldsforbrændingssektoren i EU's kvotehandelssystem.	CONCITO	Det skønnes pba. af en konsulentrapport <i>jf. Afdækning af import af affald til de danske forbrændingsanlæg (fortrolig)</i> udarbejdet for Energistyrelsen i 2020, at den danske importpris er mellem ca. 330 og 620 kr. (omregnet til 2023-priser). Det giver et middelret skøn for importpris på ca. 480 kr., hvilket anvendes i beregningerne.
Det er fornuftigt at Miljøstyrelsen vil kvalificere sammensætning af importaffaldet og fremskrive mht. EU-krav. Det bør undersøges om der er efterspørgsel i markedet, inklusive importmarkedet, for at få behandlet sit restaffald "CO2-neutralt og CO2-negativt" med henblik på at vurdere, om der kommer øget betalingsvillighed, hvis affaldsanlæg installerer CCS.	CONCITO	KF23 udgør en status og fremskrivning på de danske drivhusgasudledninger. Det er ikke en del af analysen at udarbejde konkrete virkemidler for, hvordan klimapolitikken fremadrettet skal tilrettelægges.

Høringssvar vedr. affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)	Afsender	Kommentar
<p>Er der er planer om at lave yderligere analyser, der kvalificerer hvilke anlæg, der kan forventes at lukke, samt hvilken varmeproduktion, der erstatter affaldsvarmen? I notatet nævnes: "Det bemærkes, at der er betydelig usikkerhed om resultaterne på kort sigt, da den mulige kapacitetstilpasning i høj grad afhænger af muligheden for at overgå til alternative varmekilder i de individuelle fjernvarmenet."</p>	CONCITO	<p>KF23 præsenterer et samlet billede over udviklingen i de danske udledninger, og der er som udgangspunkt ikke udarbejdet analyser, der skal afdække lokale effekter.</p> <p>Ift. den alternative varmeproduktion, er det antaget, at den følger prisen på det billigste VE-alternativ, svarende til det kommende VE-varmeprisloft.</p>
<p>Overvej at bruge et andet begreb end 'importpris', da det for folk uden for sektoren kan misforstås som hvad anlæggene skal betale for affaldet. Fx kan 'importbetaling' understrege at betalingen går den anden vej.</p>	CONCITO	<p>Forslaget tages til efterretning ift. det videre arbejde.</p>
<p>I løbet af det seneste halve år har en længere række af klimækspertes og grønne organisationer været ude at påpege, at de ikke kan se, hvordan konkurrenceudsættelsen sikrer hverken kapacitetsreduktion eller CO₂-reduktioner. Disse aktører tæller blandt andet Concito, Rådet for Grøn Omstilling, EA Energianalyse og Klimarådet. Sidstnævnte har i deres seneste statusrapport fremført, at de finder modellens virkninger så usikre, at de i deres Klimafremskrivning for 2030 vælger ikke at medtage CO₂-reduktioner som følge af konkurrenceudsættelsen.</p> <p>Branchen har også gentagne gange sat spørgsmålstejn ved de forventede effekter af konkurrenceudsættelsen. På</p>	Brancheforeningen Cirkulær og Dansk Fjernvarme	<p>Kapacitetsudviklingen i KF23 bygger på beregningerne udarbejdet i forbindelse med L115 (Lov om ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af forbrændingsegnet affald). Der henvises til L 115 bilag 2 <i>dokumentationsnotat for beregning af effekter af L115</i> for en gennemgang af forudsætninger, resultater samt følsomhedsanalyse heraf.</p> <p>Der er generelt usikkerhed forbundet med fremskrivninger og det gælder også ift. fremskrivningen på affaldsforbrændingsområdet. Der er bl.a. væsentlig usikkerhed om udviklingen i den danske affaldsforbrændingskapacitet, hvorfor KF23-grundforløbet suppleres af følsomhedsanalyser.</p> <p>For en gennemgang af Bruun og Hjejles rapport henvises til <i>Svar på KEF spørgsmål L 115 54</i> https://www.ft.dk/samling/20222/lovforslag/L115/spm/54/svar/1958991/2709404.pdf</p>

Høringssvar vedr. affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)	Afsender	Kommentar
<p>denne baggrund fik branchen i foråret en af Danmarks bedste konkurrenceøkonomer, Torben Thorø Pedersen, der er seniorøkonom i Bruun & Hjejle, til at lave en uafhængig økonomisk vurdering af konkurrencemodellens sandsynlige virkninger. Han konkluderer bl.a., at konkurrencemodellen kan forventes at øge importen af forbrændingseget affald betydeligt, samtidig med at den vil skade affaldsanlæggenes incitamenter til at investere i CO2-fangst.</p>		
<p>Sektornotatet for affaldsforbrænding til KF23 må i lyset af ovenstående forventes at indeholde en grundig og saglig gennemgang af, hvorfor man alligevel vælger at medtage en stor klimagevinst på baggrund af konkurrenceudsættelsen af affaldssektoren. Denne begrundelse udestår imidlertid.</p> <p>Der henvises gentagne gange i notatet til effektvurderingen af L115 (Lov om ny organisering af affaldsforbrændingssektoren og konkurrenceudsættelse af forbrændingseget affald), der lægges til grund for den forventede 25 pct. reduktion i forbrændingskapaciteten i 2030 og den deraf følgende CO2-reduktion.</p> <p>I effektvurderingen af L115 fremgår det, at resultaterne er "behæftet med betydelig usikkerhed". I vurderingen</p>	<p>Brancheforeningen Cirkulær og Dansk Fjernvarme</p>	<p>KF23 bygger på datagrundlaget for affaldsforbrændingskapacitet fra effektvurderingen af lovforslaget L115. For en nærmere gennemgang af grundlaget henvises til dokumentationsnotat af L115, jf. <i>L 115 bilag 2 Dokumentationsnotat - Beregning af lovforslag om affaldsforbrænding</i>, der kan tilgås på https://www.ft.dk/samling/2022/lovforslag/l115/bilag/2/index.htm</p> <p>Der er generelt usikkerhed forbundet med fremskrivninger og det gælder også ift. fremskrivningen på affaldsforbrændingsområdet. Der er bl.a. væsentlig usikkerhed om udviklingen i den danske affaldsforbrændingskapacitet, hvorfor KF23-grundforløbet suppleres af følsomhedsanalyser.</p> <p>Affaldsmængden og -sammensætningen baserer sig på sig på Miljøministeriets fremskrivninger, og udgør således ikke en del af arbejdet med Klimastatus- og fremskrivning 2023.</p>

Høringssvar vedr. affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)	Afsender	Kommentar
<p>beskrives de anvendte skøn eller forudsætninger hele 18 gange som værende forbundet med enten væsentlig eller betydelig usikkerhed, og det nævnes bl.a., at de ændringer, som sektoren står overfor, ligger udenfor erfaringsområdet.</p> <p>Sektornotatet henviser til en række forudsætninger om brændværdi, danske affaldsmængder, andel af fossilt indhold i dansk og importeret affald mv. Som det også fremgår af notatet, udgør disse forudsætninger også "betydelige usikkerheder" for fremskrivningen af udviklingen i affaldsforbrænding. Som nævnt i høringssvarene til KF23 forudsætningsnotatet om affaldsforbrænding fra både Dansk Fjernvarme og Dansk Affaldsforening, vurderer vi f.eks., at den forudsatte udvikling i mængder til genanvendelse – og i særlig grad udsortering af plastaffald til genanvendelse - er urealistisk højt, hvilket har indflydelse på både mængder, brændværdi og andelen af fossilt indhold i affald til forbrænding. Den nærmere begrundelse er beskrevet i dette høringssvar.</p>		
<p>Det bør også fremhæves, at sektornotatet ikke forholder sig til muligheden for at etablere CO₂-fangst på affaldsenergianlæggene. Ifølge Klimarådet ligger der et potentiale for CO₂e-reduktioner i 2030 på 2,3 mio. tons, udelukkende fra CO₂-fangst på affaldsenergianlæggene. Som påpeget i høringssvar til L115 betyder</p>	<p>Brancheforeningen Cirkulær og Dansk Fjernvarme</p>	<p>CCS indgår igen i år som en ikke-sektorfordelt kilde til reduktion af udledningerne. I KF23 håndteres CCS derfor fortsat som en separat, ikke-sektorfordelt kilde til negative emissioner, hvilket betyder, at KF23 ikke tager stilling til i, hvilke sektorer CO₂-fangsten sker.</p>

Høringssvar vedr. affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)	Afsender	Kommentar
<p>konkurrenceudsættelsen, at det er blevet markant dyrere og mere usikkert at investere i CO2-fangst, hvorfor de mulige positive klimaeffekter heraf i bedste fald forsinkes og i værste fald reduceres.</p>		
<p>Endelig er det vigtigt at fremhæve, at det ikke er den reelle klimaeffekt, der er beregnet, men alene den lokale danske effekt ved f.eks. energiudnyttelse af importeret affald. Den reelle (globale) klimaeffekt ved energiudnyttelse af importeret affald er faktisk negativ, når lækageeffekter medregnes. Alternativet til at lade danske affaldsenergianlæg eksportere deres miljøydelse til resten af EU er, at større affaldsmængder forbliver på deponier rundt om i Europa til skade for klimaet. Vi mener, at lækageeffekten bør fremgå af sektornotatet, som supplerende oplysning, hvis en kapacitetsreduktion på 25% mod vores anbefaling fortsat indregnes.</p>	<p>Brancheforeningen Cirkulær og Dansk Fjernvarme</p>	<p>Det er korrekt, at drivhusgasudledningerne i KF23 er afgrænset til udledningerne fra dansk grund, hvilket følger af Klimaloven. og er i overensstemmelse med FN's opgørelsesmetoder. For en nærmere beskrivelse af disse opgørelsesmetoder henvises til KF23's sektorforudsætningsnotat Principper og politikker kapitel 3. Danmarks globale klimapåvirkning beskrives desuden i Global Afrapportering, der udkommer årligt samtidig med KF.</p>
<p>Som branchen også har påpeget i tidligere høringssvar i forbindelse med klimafremskrivningen 2023 og L115, er effekterne af konkurrenceudsættelsen så usikre, at det fortsat ikke kan retfærdiggøres at bogføre CO2-reduktioner på baggrund af konkurrenceudsættelsen. Såvel branchen som Klimarådet og flere grønne organisationer har gentagne gange påpeget, at de angivne klimaeffekter i 2030 fra konkurrenceudsættelsen på ingen måde er sandsynliggjort.</p>	<p>Brancheforeningen Cirkulær og Dansk Fjernvarme</p>	<p>KF23 er et frozen policy scenarie, hvilket betyder, at der medregnes de tiltag på klima- og energiområdet, som Folketinget eller EU har besluttet før 1. januar 2023 eller som følger af bindende aftaler. Som udgangspunkt indgår alle klima- og energipolitiske tiltag besluttet før 1. januar 2023 i den årlige KF, forudsat at disse tiltag er understøttet af konkrete og finansierede virkemidler. Nationale tiltag, der er vedtaget før 1. januar 2023 behøver ikke at være udmøntet i lovgivning endnu – et forlig eller en stemmeaftale med beskrivelse af det konkrete virkemiddel er tilstrækkelig til at tiltaget kan indregnes under frozen policy.</p>

Høringssvar vedr. affaldssektoren (inkl. affaldsforbrænding)	Afsender	Kommentar
Dansk Fjernvarme og Brancheforeningen Cirkulær opfordrer på den baggrund til, at CO2-reduktionerne som følge af konkurrenceudsættelsen tages ud af KF23, og at der i sektornotatet lægges øget vægt på, at sektoren står overfor en usikker fremtid. De rammer og vilkår, som affaldsenergianlæggene får i de kommende år, vil være af afgørende betydning for, om de får mulighed for at etablere CO2-fangstanlæg og dermed for, om Danmark kan leve op til sine klimaambitioner.		

Sektornotat 10A, 10B, 10C og 10D: Landbrug, landbrugsarealer, skove, gartneri og fiskeri

Høringssvar vedr. landbrug, landbrugsarealer, skove, gartneri og fiskeri	Afsender	Kommentar
<p>6. Kommentar til slagtesvin og produktion af smågrise</p> <p>I KF23 forudsætter Energistyrelsen færre slagtesvin og produktion af smågrise end i KF22. Strukturudviklingen har også vist, at dette er en trend. Imidlertid er der aktuelt sket en lukning af et slagteri i Nordjylland som følge af nedgang i råvaregrundlaget, idet flere smågrise eksporteres.</p> <p>DI finder, at det i lyset af den aktuelle udvikling på slagteriområdet er et åbent spørgsmål, om KF23 reelt overvurderer antallet af slagtesvin frem mod 2025 og 2030. Der er en reel sandsynlighed for, at de slagtninger ikke kommer igen, når først slagteriet</p>	DI	KF23 tager udgangspunkt i udviklingen af antal dyr fra IFRO's landbrugsfremskrivning fra efteråret 2022. ¹ IFRO opdaterer årligt landbrugsfremskrivningen. KF24 vil tage udgangspunkt i seneste fremskrivning fra IFRO for bl.a. udviklingen i antal dyr i landbruget, hvor der tages højde for de udviklinger, der er i landbrug og følgeerhvervet.

¹ IFROs 2022-fremskrivning findes her: https://static-curis.ku.dk/portal/files/344725846/IFRO_Udredning_2023_11.pdf

Høringssvar vedr. landbrug, landbrugsarealer, skove, gartneri og fiskeri	Afsender	Kommentar
er lukket. Det bør derfor overvejes, om forudsætningerne omkring denne udvikling bør justeres og effekterne genberegnes i en tilpasset version af KF23.		
Manglende skelnen mellem konventionel og økologisk produktion Beregningen af den samlede udledning fra landbrugssektoren er i KF23 baseret på data, der omfatter både den konventionelle og økologiske produktion. Når konventionel og økologisk kvæg- og mælkeproduktion opgøres sammen, har det bl.a. betydning for beregning af antal græsningsdage, som er væsentligt længere for økologiske malkekøer, lattergas udledning fra afgrøderester, der afhænger af høstudbytte, som varierer betydeligt mellem konventionel og økologisk produktion, og metan udledning fra dyrenes fordøjelse, som bl.a. er betinget af foderforbrug og -sammensætning. Landbrug & Fødevarer mener, at der bør opereres med særskilt data for produktionsformerne fremfor gennemsnitlige tal, der antages at være konstante i fremskrivningsperioden frem til 2035, særligt i lyset af et generelt reduktionskrav på enterisk metan i den konventionelle produktion. I forudsætningsnotatet nævnes, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at opdele emissioner på produktionsformer grundet utilstrækkelige data. Landbrug & Fødevarer anerkender Energistyrelsens fokus på denne usikkerhed, men mener, at det ligeledes bør fremhæves i KF23, således der ikke sættes to streger under resultaterne i denne.	Landbrug og Fødevarer	Der regnes netop gennemsnit af bl.a. græsningsdage, lattergasudledning fra afgrøderester og høstudbytte, så både de konventionelle og økologiske bedrifter indgår i det samlede resultat, og resultatet derfor afspejler den samlede produktion. Der kan ikke opereres med særskilte udledninger, fordi der ikke findes særskilte data for alle parametre. De gennemsnitlige tal antages <i>ikke</i> at være konstante i fremskrivningsperioden i KF23, men der benyttes den fremskrevne andel af økologiske dyr og marker. Det er korrekt, at der i KF22 blev antaget en konstant andel i de fremskrevne år.
Model for fremskrivelse af udledninger og optag fra skove Skovfremskrivningen viser, at det gennemsnitlige årlige nettooptag fra danske skove og træprodukter har ligget på 3,1 mio. tons CO2 de sidste 10 år og frem til i dag, mens det forventes at nærme sig nul i 2025. Det er helt naturligt set i lyset af, at mange danske træer blev plantet i kølvandet på 2. verdenskrig og således begynder at være fældningsmodne, mens nye træer ikke kan optage lige så meget CO2.	Landbrug og Fødevarer	Det er korrekt, at den forventede reduktion i nettooptaget i skovarealer, der indgår i KF23, isoleret set forventes at bidrage til en forøgelse i 2025 af den samlede udledning omfattet af aftalen om grøn omstilling af landbruget. Det beskrives dog også grundigt i sektornotat 10B og 10C, at udledningen fra landbrugsprocesser samt LULUCF-udledningen fra landbrugsarealer ventes reduceret i 2025.

Høringssvar vedr. landbrug, landbrugsarealer, skove, gartneri og fiskeri	Afsender	Kommentar
<p>Fremskrivningen for skove og træprodukter er årsag til, at land- og skovbrugssektorens samlede nettoudledning forøges i 2025 set ift. 2021. Det giver et fortegnet billede af landbrugets klimaindsats.</p> <p>Landbrug & Fødevarer vil gerne opfordre Energistyrelsen til at benytte en model, hvor der arbejdes med normer for skovvækst- og optag over årene for at undgå tilfældige udsving, der bagatelliserer den indsats, landbrugs- og skovsektoren gør for at nå deres reduktionsmål.</p>		<p>Klimaloven sætter drivhusgasreduktionsmål, der skal opnås i 2025, 2030 og 2050. Målene omfatter drivhusgasudledninger fra dansk grund. Drivhusgasudledningerne opgøres i overensstemmelse med FN's opgørelsesmetoder i den årlige klimastatus og -fremskrivning.</p> <p>For opgørelsen af udledninger og optag fra skovarealer betyder dette, at årlige nettoudledninger eller -optag opgøres. I praksis betyder dette bl.a., at hvis den samlede mængde af kulstof lagret i levende og død biomasse i danske skovarealer reduceres, da opgøres det som en nettoudledning. Og omvendt opgøres et nettooptag, hvis mængden af lagret kulstof øges. Pga. usikkerheder forbundet med opgørelsen foretages der i øvrigt en midling af de årlige udledninger og optag.</p> <p>Både opgørelsen og fremskrivningen af udledninger og optag fra skovarealer foretages af Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (IGN) ved Københavns Universitet. I den fremskrivningsmodel, IGN har benyttet til de seneste skovfremskrivninger, er der indarbejdet diverse antagelser om fx fremtidige tyndingsrater ift. træernes estimerede alder, tilvækst i kulstof lagret pr. hektar afhængigt af trætype og træernes alder, forventet hovedfældningsrate afhængig af trætype og alder, samt forventet kulstofopbygning i nye</p>

Høringssvar vedr. landbrug, landbrugsarealer, skove, gartneri og fiskeri	Afsender	Kommentar
		<p>skovarealer ved skovrejsning. Skovfremskrivningen er behæftet med betydelig usikkerhed.</p> <p>I den politiske aftale om grøn omstilling af dansk landbrug er aftaleparterne blevet enige om at fastsætte et bindende reduktionsmål for land- og skovbrugssektorens drivhusgasudledninger på 55-65 pct. i 2030 ift. udledningen i 1990. Aftalen omfatter udledninger fra landbrugets processer (husdyrs fordøjelse, gødningshåndtering og lattergasudledninger fra dyrkning af marker), samt LULUCF-relaterede udledninger og herunder udledninger fra landbrugs- og skovarealer. Status for aftalens målopfyldelse skal ses ift. drivhusgasopgørelsen til FN, som indgår i klimastatus og -fremskrivning.</p>
<p>Faktuelle fejl i KF23 dataark – Landbrug Landbrug & Fødevarer vurderer, at der i <i>KF23 dataark – Landbrug</i> er følgende to fejl i det historiske datagrundlag vedr. Grise.</p> <p>Der er sket en opskrivning på ca. 2 mio. slagtegrise i dataark for KF23 under fanen <i>Antal dyr</i> sammenlignet med dataark for KF22. Der er tale om historiske data i både KF22 og KF23. Specifikt for produktionsåret 2020 har Landbrug & Fødevarer i detaljer fået indsigt i, hvordan DCE beregner antal producerede normtals grise – som var grundlag for dataark for KF22 (gennemgang af dette beregningsgrundlag med DCE i juni 2022).</p> <p>Antal producerede normtals slagtegrise er opgjort til: KF22: 2020 tal = 19.066.047 producerede slagtegrise</p>	Landbrug og Fødevarer	<p>I de historiske opgørelser er der for 2020 genberegninger for antallet af smågrise, slagtesvin og høns. Dette skyldes opdaterede tal fra Danmarks Statistik. Det er de gældende tal der er beskrevet i KF23.</p>

Høringssvar vedr. landbrug, landbrugsarealer, skove, gartneri og fiskeri	Afsender	Kommentar
FK23: 2020 tal = 21.026.526 producerede slagtegrise Landbrug & Fødevarer mener, at produktionsomfang beskrevet i KF22 dataark er det korrekte tal.		
Derudover er der i KF23 for fanen <i>Lattergas emission fra gødning ved Smågrise med staldsystem fastgødning/dybstrøelse</i> sket en 6-dobling af emissionstal fra år 2020 til 2021. Det må være en fejl, da det ikke er sandsynligt, at emissionen stiger så meget på et enkelt år.	Landbrug og Fødevarer	Tak for at have gjort opmærksom på dette. Det ser ud til at der er en fejl i originaldata fra landbrugsindberetningen, da en besætning har indberettet 5.000.000 smågrise på dybstrøelse, som ikke virker plausibelt. Det undersøges hvad den ene bedrift reelt har haft af antal smågrise fordelt på staldtyper, og det forventes, at fejlen har givet anledning til en merudledning på knap 0,1 mio. ton i 2021 gående mod nul i 2030. Fejlen forventes rettet til næste års opgørelser og dermed også i KF24.

Sektornotat 11A og 11B: Danmarks EU-forpligtelser

Høringssvar vedr. Danmarks EU-forpligtelser	Afsender	Energistyrelsens kommentar
I Green Power Denmark mener vi, at Energistyrelsens <i>Klimastatus og -fremskrivning 2023</i> giver den mest retvisende status på Danmarks nationale klimamål, og danner dermed et klart billede af, hvor der skal sættes ind med flere klimapolitiske tiltag i jagten på at nå vores 2025- og 2030 mål. Dette billede bør dog gives klart og tydeligt på tværs af alle Danmarks forpligtelser – både nationale og internationale. Her tænker vi særligt på Danmark forpligtelse til EU på ikke-kvoteområdet.	Green Power Denmark	Status for indfrielse af alle Danmarks gældende EU-fastsatte klima- og energiforpligtelser beskrives i afsnit 2.6 og kapitel 11 i KF23-hovedrapporten samt i sektornotat 11A og i sektornotat 11B. Heraf fremgår det bl.a., at der resterer en manko ift. de for nyligt opstrammede EU-fastsatte danske klimaforpligtelser for byrdefordelingsaftalen for 2021-2030 og LULUCF-forordningen for 2026-29 og 2030.

Høringssvar vedr. Danmarks EU-forpligtelser	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>I Klimaloven står der, at Klimastatus- og fremskrivning som <i>minimum</i> skal indeholde,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Historiske drivhusgasudledninger samlet og fordelt på sektorer. • Fremskrivninger for drivhusgasudledninger samlet og fordelt på sektorer. • Global afrapportering for de internationale effekter af den danske klimaindsats. <p>Og de tre punkter mener at KF dækker. Men den tiltagende globale klimakrise bliver ved med at stille nye strammere krav til Danmark. Det er blandt andet kommet til udtryk ved at EU's energi- og klimakrav er blevet forstærket, og det bør Klimastatus- og fremskrivning i højere grad fremvise på lige fod med vores nationale målsætninger.</p> <p>Danmark er internationalt forpligtet til at rykke på begge. Selvom 70-pct. målet er et nationalt reduktionsmål, er det stærkt inspireret af (daværende) CO2-budgettet stillet til rådighed af FN ved Danmarks forpligtigelse til Paris-aftalen fra 2015. Og de mål EU pålægger Danmark, stammer fra, at EU også (som verdensregion) skal levere på dets samlede forpligtigelser til FN.</p> <p>Derfor anbefaler Green Power Denmark, at Energistyrelsen fremhæver status og beskrivelsen af alle Danmarks reduktionsforpligtigelser i fremtidige <i>Klimastatus og -fremskrivninger</i>, på samme måde, som de gør med henholdsvis 2025- og 2030 reduktionsmålene. På den måde synliggøres forpligtigelserne og mankoen overfor brugere af klimafremskrivningen.</p> <p>...</p>		

Høringssvar vedr. Danmarks EU-forpligtelser	Afsender	Energistyrelsens kommentar
<p>Green Power Denmark ønsker at lave en generel kommentar om et ønske om at fremhæve alle målsætningerne i kommende KF - <i>ikke kun byrdefordelingsaftalen</i>. For allerede i KF22 fra april 2022 stod der, at EU Kommissionen fremlagde lovforslag I juli 2021 om at <i>“Non-ETS reduktionsmålet foreslås øget betydeligt fra 39 pct. til 50 pct. set ift. 2005-udledningen.”</i> Og at Energistyrelsen forventede at stramningen af <i>byrdefordelingsaftalen</i> ville være væsentlig <i>“Dog kan det nævnes, at EU-kommissionen foreslår at stramme klimamålene ganske meget, hvorfor de mål der foreslås for Danmark ikke kan forventes opfyldt alene med allerede vedtagne politikker og virkemidler, men vil kræve gennemførelse af yderligere klimatiltag.”</i></p> <p>Havde denne detalje været adresseret klart og tydeligt i Klimastatus og fremskrivning, kunne detaljen i højere grad indgå i udformningen af dansk klimapolitik, der havde taget højde for <i>byrdefordelingsaftalen</i> i forhandlingerne og planlægningen. I dag handler det om <i>byrdefordelingsaftalen</i>. Men fremadrettet kan det blive andre forpligtelser, hvis vi ikke har solidt klimaværktøj, der giver et klart billede og status af samtlige danske mål.</p>		